

Sygn. akt I ACa 36/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier (spr.)
Sędziowie :	SA Ewa Jastrzębska SO del. Jolanta Polko
Protokolant :	Małgorzata Korszun

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2014 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Zakładu Opieki Zdrowotnej - Szpitala (...) w K.

przeciwko Narodowemu Funduszowi Zdrowia w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 29 października 2013 r., sygn. akt II C 584/12,

1) zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) oddala powództwo,

b) zasądza od powoda na rzecz pozwanego 3 617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem kosztów procesu;

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego 7 429 (siedem tysięcy czterysta dwadzieścia dziewięć) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 36/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 października 2013 r. Sąd Okręgowy w Katowicach zasądził od Narodowego Funduszu Zdrowia w W. na rzecz Szpitala (...) w K. kwotę 94.568,03 złotych z ustawowymi odsetkami od 16 stycznia 2013 r. oraz kwotę 8.346 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił, że strony zawarły szereg umów o świadczenie usług medycznych. Pozwany dokonał kontroli umowy wykonywanej przez powoda i w protokole pokontrolnym zakwestionował prawidłowość prowadzonej dokumentacji medycznej oraz ordynacji refundowanych leków i wyrobów medycznych. Następnie pozwany obciążył powoda notą obciążeniową na kwotę 94.568,03 złotych z tytułu naliczonej kary umownej i dokonał potrącenia tej kwoty z należnościami powoda.

W protokole pokontrolnym pozwany podał, że kontrola dotyczyła umowy stron oznaczonej nr (...) z dnia 27 stycznia 2011 roku a w notce obciążeniowej podał, że podstawą naliczenia kary umownej jest § (...) umowy z dnia 27 stycznia 2011 r. nr (...).

W toku postępowania powód przedłożył różne umowy zawierane przez strony w latach 2009 – 2010. Żadna z nich nie zawierała § (...) dotyczącego zasad naliczania kar umownych. Powód nie przedłożył umowy oznaczonej numerem o jakim mowa w protokole pokontrolnym.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy uznał, że stron nie łączy stosunek obligacyjny pozwalający pozwanemu uzyskać korzyść majątkową w kwocie 94.568,03 złotych kosztem powoda.

Zdaniem Sądu, skoro powód żąda skrupulatnego dokumentowania działań powoda w ramach umów łączących strony, sam także winien wykazać w sposób nie budzący wątpliwości, że był uprawniony do wystawienia wspomnianej noty obciążeniowej.

Mając to na względzie Sąd podzielił stanowisko powoda, że pozwany wzbogacił się bezpodstawnie jego kosztem i na mocy art. 405 kc zasądził na rzecz powoda dochodzoną pozwem należność.

Wyrok został zaskarżony apelacją przez pozwanego w całości.

Skarżący zarzucił sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego przez błędne przyjęcie, że stron nie łączył stosunek obligacyjny pozwalający na potrącenie kary, którą kwestionował powód.

Pozwany wyjaśnił, że bezspornym było, że kontrola obejmowała działalność powoda w latach 2009 – 2010, kiedy strony łączyły umowy zmieniane kolejnymi aneksami, które przewidywały możliwość obciążania powoda karami umownymi. W dacie wystąpienia pokontrolnego strony łączyła kolejna umowa z dnia 27 stycznia 2011 r. o nr (...) będącą wynikiem aneksu do poprzednich umów. Nieprawidłowość pozwanego polegała jedynie na błędnym wskazaniu paragrafu umowy przewidującego możliwość naliczenia kary umownej. Dlatego brak było podstaw do uznania, że powód potrącił należność z tytułu kary umownej bez podstawy prawnej.

Powołując się na powyższe pozwany wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu.

Powód w odpowiedzi na apelację wnosił o oddalenie apelacji i o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Zarzucił, że nie istnieje umowa powołana w protokole pokontrolnym gdyż numer umowy wskazanej w apelacji jest nieco odmienny. Ponadto argumentacja zawarta w apelacji zdaniem powoda jest sprekludowana.

Powód podkreślił, że pozwany potrącił należność naliczoną z tytułu kary umownej z należnościami powoda z tytułu umów dotyczących podstawowej opieki zdrowotnej – w kwocie 84.199,57 złotych oraz z dotyczących programów zdrowotnych w kwocie 10.368,46 złotych, bez dania mu możliwości zweryfikowania prawidłowości zarzutów podniesionych w protokole pokontrolnym.

Sąd Apelacyjny w Katowicach zważył co następuje:

Apelacja pozwanego jest zasadna.

Zaskarżony wyrok nie może się ostać gdyż zapadł z naruszeniem przepisu art. 405 kc, co Sąd Apelacyjny zobligowany jest uwzględnić z urzędu.

Bezspornym w sprawie było, że strony pozostają w stałych stosunkach umownych. Pozwany w ramach zawieranych cyklicznie z powodem umów finansuje jego działalność medyczną i kontroluje prawidłowość wydatkowania i dokumentowania przekazywanych środków finansowych. Tak było w latach 2009 – 2010, którego to okresu dotyczyła kontrola pozwanego. Także w okresie późniejszym strony pozostawały w tego rodzaju stosunkach umownych. Z twierdzeń powoda wynika, że kwestionowana przez niego kara umowna została potrącona przez pozwanego z jego należnościami wynikającymi z innych umów.

W literaturze prawnej i judykaturze utrwalony jest pogląd, że przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu należy stosować wtedy, gdy brak jest innego środka prawnego umożliwiającego przywrócenie równowagi majątkowej bez prawnego uzasadnienia. Stanowisko tego rodzaju zajął Sąd Najwyższy m.in. w orzeczeniach powołanych przez pozwanego w odpowiedzi na apelację (uchwała SN z dnia 27 kwietnia 1995 r. III CZP 46/95; OSNC 1995 nr 7 – 8. poz. 114, czy wyrok SN z dnia 12 lutego 2004 r. V CK 193/03 – Legalis do art. 414 kc).

Mając powyższe na względzie należało uznać, że powód nie jest uprawniony do dochodzenia roszczeń od pozwanego w oparciu o przepisy dotyczące bezpodstawnego wzbogacenia skoro świadczenia o jakich mowa w pozwie może żądać w ramach wykonania umów łączących strony. Twierdzi wszak, że na skutek nieuzasadnionego działania pozwanego nie otrzymał całej należności przysługującej mu z kolejnych umów. W razie pozwania o wykonanie tych umów rzeczą pozwanego będzie wykazanie, że przysługiwała mu w stosunku do powoda wierzytelność wzajemna z tytułu kary umownej, a Sąd oceni czy potrącenie było skuteczne.

Powództwo dotyczące wykonania umowy jest oparte na innej podstawie faktycznej i prawnej niż powództwo o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia, które było przedmiotem oceny Sądu.

Skoro powództwo uwzględniono w oparciu o przepis, który z wyżej wymienionych względów nie mógł mieć zastosowania, Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok i powództwo oddalił jako nieuzasadnione.

O kosztach orzeczono na mocy art. 98 kpc.